

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

98
lat
1918-2008

Wyniki wstępne

Data opracowania - 27 listopada 2008 r.

Kontakt: e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl
tel. 012 415 38 84Internet: <http://www.stat.gov.pl/krak>

KOMUNIKAT

o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

Październik 2008

Nr 10

Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego w październiku 2008 r. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku przedstawiała się następująco:

- **na rynku pracy** wystąpił wzrost **przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**, z wyjątkiem sekcji przetwórstwo przemysłowe; obniżyła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych, a **stopa bezrobocia** pozostawała nadal jedną z najniższych wśród województw w Polsce; spadła liczba **ofert pracy** przy jednoczesnym wzroście liczby bezrobotnych przypadających na jedną ofertę;;
- **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wzrosło we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw (poza wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, wodę), najbardziej w obsłudze nieruchomości i firm, a także w działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej pozostałej; przeciętna płaca była nadal niższa od średniej krajowej;
- spadła liczba **mieszkań oddanych do użytkowania**; ponad połowę nowych lokali mieszkaniowych przekazali inwestorzy budujący na sprzedaż lub wynajem; zwiększyła się liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia, ale zmniejszyła się ilość nowo rozpoczętych budów;
- **na rynku rolnym** zarówno w skupie, jak i na targowiskach spadły **ceny** ziarna zbóż podstawowych, a wzrosły żywca rzeźnego wieprzowego i wołowego; potaniało mleko w skupie, a na targowiskach ziemniaki; obniżył się **skup** ziarna zbóż podstawowych, żywca rzeźnego w wadze żywej oraz mleka;
- **produkcja sprzedana przemysłu** była nieznacznie wyższa, m.in. w wyniku wzrostu przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w górnictwie oraz przetwórstwie przemysłowym; wydajność pracy, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, zwiększyła się;
- przedsiębiorstwa **budowlano-montażowe**, a wśród nich szczególnie podmioty zajmujące się przygotowaniem terenu pod budowę odnotowały wzrost przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług; zwiększył się udział produkcji budowlano-montażowej w ogólnej kwocie przychodów ze sprzedaży w budownictwie;
- wzrosła wartość **sprzedaży hurtowej i detalicznej** uzyskanej przez jednostki handlowe i niehandlowe; w strukturze sprzedaży detalicznej najbardziej wzrósł udział pojazdów samochodowych, motocykli, części, a także sprzedaży w sklepach bez specjalizacji z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych;

- ✓ według wstępnych danych w okresie styczeń-wrzesień br. obniżyła się **liczba turystów** korzystających z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania; spadła liczba udzielonych noclegów; zmniejszył się stopień wykorzystania miejsc noclegowych oraz pokoi.
- ✓ w ciągu trzech kwartałów br. nastąpiło nieznaczne pogorszenie sytuacji finansowej badanych przedsiębiorstw; obniżeniu uległa większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych; wzrosła wartość poniesionych nakładów na realizację nowych obiektów majątkowych i ulepszenie istniejących, znacznie wzrosła ilość nowych zadań inwestycyjnych.

UWAGI

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o pracujących, zatrudnieniu i wynagrodzeniach oraz o przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłu i budownictwa, sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów - w ujęciu miesięcznym - dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw - w ujęciu kwartalnym - dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybactwa, pośrednictwa finansowego oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób,
- o nakładach inwestycyjnych - w ujęciu kwartalnym - dotyczą podmiotów gospodarczych (bez względu na rodzaj działalności) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym oraz wskaźniki struktury podano w cenach bieżących. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2000 r.).

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US.

ZATRUDNIENIE

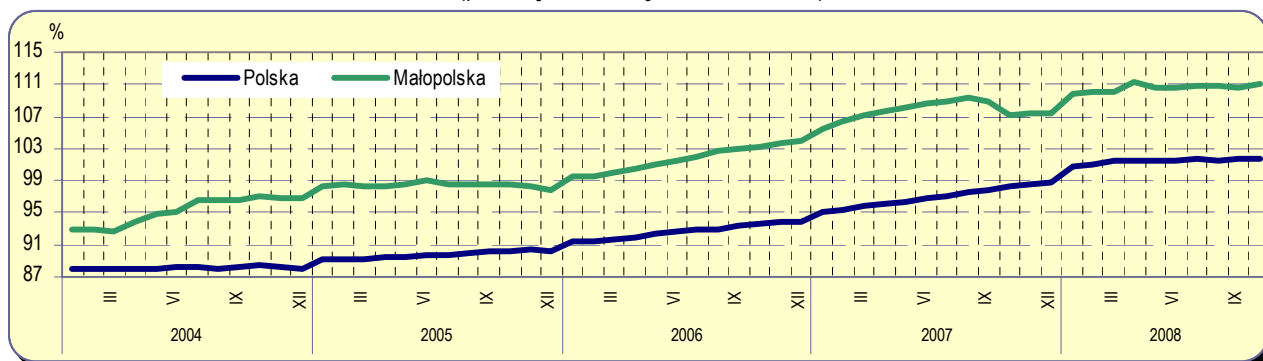
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się w październiku br. na poziomie **402,6 tys. osób** i wzrosło w ujęciu rocznym o 3,7% (w kraju - o 3,6%). Sektor publiczny zatrudniał 48,6 tys. osób, czyli o 0,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Natomiast w sektorze prywatnym, skupiającym 87,9% ogółu (przed rokiem 87,5%), zatrudnienie zwiększyło się o 4,2% do poziomu 354,0 tys. osób.

W omawianym miesiącu przeciętne zatrudnienie w skali roku było wyższe we wszystkich obserwowanych sekcjach PKD, z wyjątkiem przetwórstwa przemysłowego, gdzie obniżyło się o 1,0%. Największy wzrost zatrudnienia miał miejsce w sekcjach: budownictwo (o 9,8%), handel i naprawy (o 8,0%) oraz obsługa nieruchomości i firm (o 7,2%). W przetwórstwie przemysłowym przeciętne zatrudnienie wynosiło 157,1 tys. osób, co stanowiło 39,0% ogółu zatrudnionych. Wśród działów należących do tej sekcji wzrost liczby zatrudnionych wystąpił głównie w jednostkach zajmujących się przetwarzaniem odpadów - o 44,7%, produkujących: metale - o 11,6%, pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy - o 10,6%, a także masę włóknistą oraz papier - o 10,2%. Największy spadek w skali roku dotyczył podmiotów zajmujących się włókiennictwem - o 13,7%, produkcją: wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych - o 10,5%, mebli; pozostałą działalnością produkcyjną - o 8,7% oraz instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków - o 8,5%.

W odniesieniu do września br. liczba zatrudnionych zwiększyła się o 0,4% (w Polsce wzrosła o 0,1%), przy czym w sektorze publicznym obniżyła się o 0,1%, a w prywatnym była wyższa o 0,5%.

Spośród sekcji PKD wzrost zatrudnienia w skali miesiąca wystąpił w: obsłudze nieruchomości i firm (o 3,0%), górnictwie (o 0,9%), przetwórstwie przemysłowym (o 0,5%), działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej pozostałej (o 0,4%), budownictwie (o 0,3%), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 0,2%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 0,1%). Spadek dotyczył handlu i napraw (o 0,5%), a także hoteli i restauracji (o 0,1%).

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętne miesięczne 2000=100)

Od początku roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 401,0 tys. osób i było o 4,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (w kraju wzrosło o 5,2%). W sektorze prywatnym zatrudnienie zwiększyło się o 5,5%, a w publicznym było niższe o 0,7%. Wśród sekcji PKD najwyższy wzrost odnotowano w budownictwie - o 9,3% oraz w hotelach i restauracjach - o 8,0%. Jedyny spadek wystąpił w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę - o 1,3%.

BEZROBOCIE

Według stanu w końcu października br. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego wynosiła **89,7 tys. osób**, czyli obniżyła się zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 19,0% i 1,3%.

Wyszczególnienie	Bezrobotni			Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo)
	stan w końcu X 2008	napływ w miesiącu	odpływ w miesiącu	
Polska	1352,3	241,0	265,3	8,8
Małopolska	89,7	15,1	16,2	7,0

Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych:

- 74,7% stanowiły osoby poprzednio pracujące (przed rokiem - 74,6%),
- 61,7% to kobiety (w październiku 2007 r. - 62,9%),
- 54,9% zamieszkiwało na wsi (w ub. roku - 54,1%),
- 85,4% nie posiadało prawa do zasiłku (rok wcześniej - 87,8%).

Do bezrobotnych **znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** należą m.in.: osoby długotrwale bezrobotne (pozostające łącznie bez pracy przez okres 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat), których w końcu miesiąca sprawozdawczego było 45,1 tys. (50,3% ogółu zarejestrowanych), osoby młode (do 25 roku życia) - 23,1 tys. (25,8%), osoby bez kwalifikacji zawodowych - 22,5 tys. (25,1% ogółu), osoby starsze (tj. powyżej 50 roku życia) - 15,6 tys. (17,4%). Do omawianej grupy bezrobotnych należało również 5,4 tys. osób samotnie wychowujących przynajmniej jedno dziecko w wieku do lat 18 oraz 4,7 tys. niepełnosprawnych. Wśród bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, największy spadek w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku odnotowano w kategorii osób długotrwale bezrobotnych - o 33,0% oraz nieposiadających kwalifikacji zawodowych - o 23,0%.

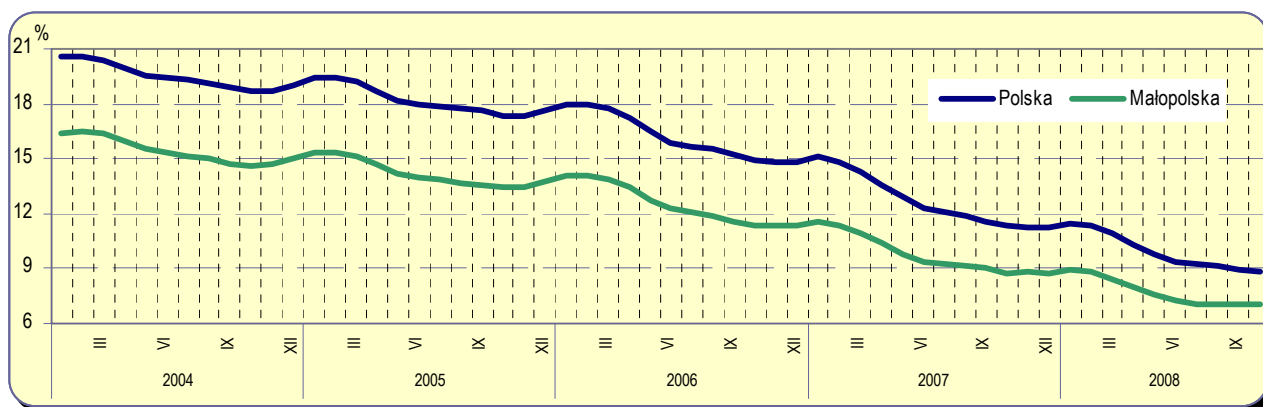
W omawianym miesiącu **zarejestrowano** jako bezrobotne **15,1 tys. osób**, tj. o 4,6% więcej niż przed rokiem, ale o 5,1% mniej niż we wrześniu br.

Z ewidencji powiatowych urzędów pracy **wyrejestrowano** w październiku br. **16,2 tys. osób**. Odpływ ten obniżył się zarówno w ujęciu rocznym, jak i w stosunku do poprzedniego miesiąca, odpowiednio o: 7,6% i 0,3%. Głównym powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych było podjęcie pracy, co dotyczyło 5,9 tys. osób (36,0% ogółu wyrejestrowanych), w tym pracy niesubsydiowanej - 4,8 tys. (29,6%). Niemal 5 tys. zarejestrowanych bezrobotnych nie potwierdziło gotowości do podjęcia pracy (30,7% wyłączonych z ewidencji), a dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 1,0 tys. osób (6,1%).

W październiku br. do urzędów pracy wpłynęło 6,0 tys. propozycji zatrudnienia. Ich liczba była niższa tak w skali roku, jak i w odniesieniu do września br., odpowiednio o: 28,8% i 10,7%. Spośród ogółu ofert 2,3 tys. dotyczyło prac subsydiowanych, 1,0 tys. - stażu, 0,9 tys. - prac sezonowych, 0,4 tys. - przygotowania zawodowego w miejscu pracy, a 0,1 tys. prac społeczno-użytecznych. Osobom niepełnosprawnym proponowano 152 oferty zatrudnienia, natomiast bezrobotnym, którzy ukończyli naukę w ciągu ostatnich 12 miesięcy - 7.

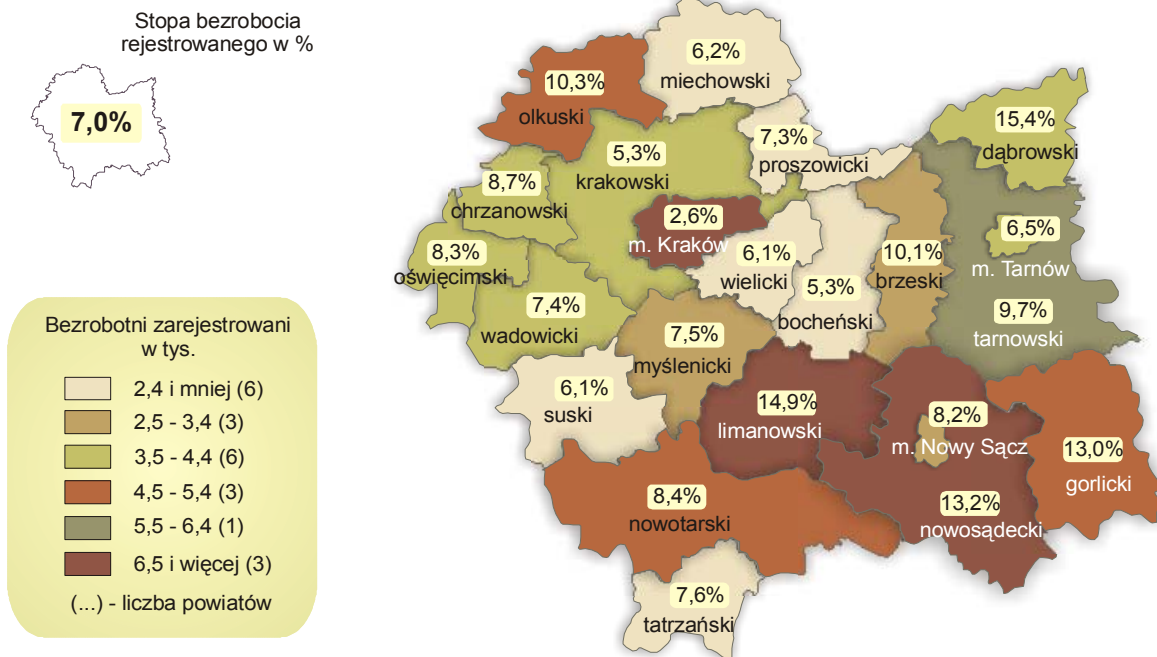
W końcu miesiąca sprawozdawczego powiatowe urzędy pracy posiadały **4,6 tys. ofert pracy**, tj. niemal o połowę (48,6%) mniej niż przed rokiem i o 31,8% mniej niż w końcu września br. Na 1 ofertę pracy w końcu października br. przypadało 19 bezrobotnych (w ub. roku - 12, we wrześniu br. - 13).

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w końcu miesiąca

Stopa bezrobocia rejestrowanego w październiku br. osiągnęła poziom **7,0%** (rok wcześniej wynosiła 8,7%, a w porównaniu z wrześniem br. utrzymała się na tym samym poziomie). Wśród województw Małopolska plasowała się ex aequo z Mazowszem na trzecim miejscu, za Wielkopolską (5,7%) i Śląskiem (6,5%). W kraju stopa bezrobocia wyniosła 8,8%.

Bezrobocie rejestrowane w 2008 r. Stan w końcu października

W województwie małopolskim stopa bezrobocia obniżyła się w skali roku we wszystkich powiatach (poza nowotarskim, w którym pozostała bez zmian) i miastach na prawach powiatu. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie dąbrowskim (15,4%), a najniższą w Krakowie (2,6%). Najkorzystniejsze zmiany stopy bezrobocia w skali roku miały miejsce w powiatach: nowosądeckim (spadek o 4,9 pkt proc.), gorlickim (o 3,8 pkt proc.), chrzanowskim (o 3,5 pkt proc.) oraz wielickim (o 3,4 pkt proc.). Najmniejszy spadek wystąpił w powiatach: proszowickim (o 0,1 pkt proc.) myślenickim (o 0,5 pkt proc.) oraz tatrzańskim (o 0,7 pkt proc.). W miastach na prawach powiatu stopa bezrobocia była niższa: w Nowym Sączu o 1,6 pkt proc., w Krakowie o 1,4 pkt proc., a w Tarnowie o 0,1 pkt proc.

W omawianym miesiącu spośród **aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu** najpopularniejsze były szkolenia i staże. Z takiej formy pomocy skorzystało nieco ponad 2,7 tys. osób, czyli więcej zarówno w skali roku, jak i poprzedniego miesiąca, odpowiednio o: 34,3% i 4,1%. Przy pracach interwencyjnych znalazło zatrudnienie 213 osób (mniej niż przed rokiem o 9,4% i o 21,7% w porównaniu z wrześniem br.). Do robót publicznych zatrudniono 110 osób (wzrost zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 19,6% i 34,1%). Działalność gospodarczą rozpoczęło 429 osób (o 4,6% więcej w stosunku rocznym, ale o 6,1% mniej niż przed miesiącem). W końcu października br. 5033 zarejestrowanych bezrobotnych, czyli 5,6% ogółu deklarowało się jako aktywnie poszukujący pracy. Przed rokiem takie osoby stanowiły 4,3%, a we wrześniu br. - 5,3%.

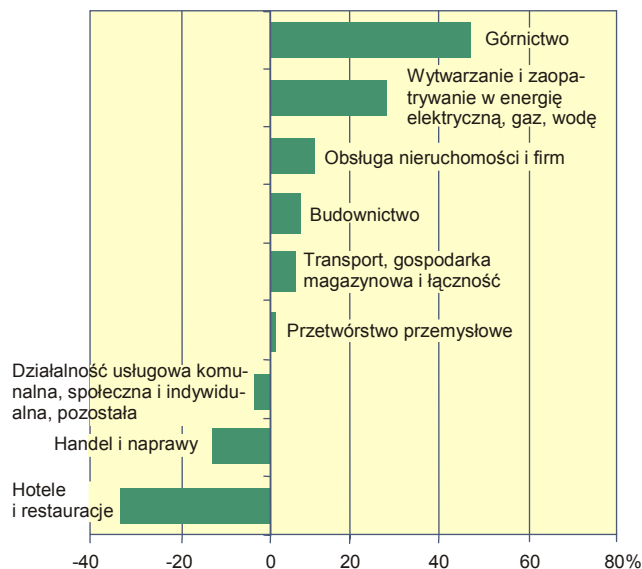
Według stanu w końcu miesiąca sprawozdawczego 27 zakładów pracy planowało w najbliższym czasie zwolnienie 2,2 tys. pracowników, w tym 24 zakłady z sektora prywatnego - 2,1 tys. osób.

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim wyniosło w październiku br. **2977,13 zł** (co stanowiło 91,8% średniej krajowej) i było wyższe niż przed rokiem o 8,5%. *Średnia płaca w Polsce wzrosła w tym okresie o 9,8% do 3241,81 zł.*

W sektorze prywatnym pensje w skali roku zwiększyły się o 9,8% do kwoty 2917,99 zł, natomiast w sektorze publicznym były wyższe o 1,8% osiągając poziom 3407,85 zł. W omawianym okresie płace wzrosły we wszystkich obserwowanych sekcjach PKD, poza wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz i wodę (spadek o 9,4%). Największy wzrost płac miał miejsce w obsłudze nieruchomości i firm (o 15,9%), działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej pozostałej (o 13,0%) oraz w budownictwie (o 12,5%).

Odchylenia przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od średniej płacy w województwie w październiku 2008 r.

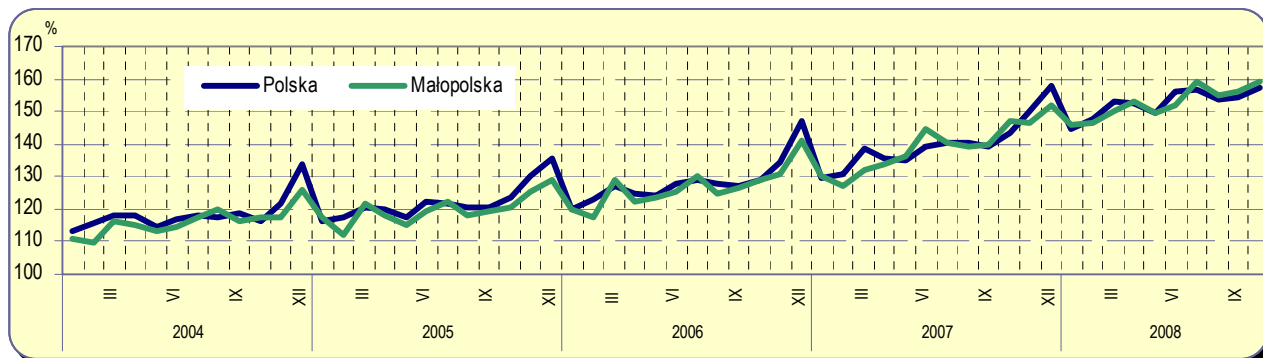
Spośród działów przetwórstwa przemysłowego najwyższy wzrost wynagrodzeń odnotowano w podmiotach produkujących: sprzęt i urządzenia radiowe, telewizyjne i telekomunikacyjne (o 31,4%), instrumenty medyczne, precyzyjne i optyczne, zegary i zegarki (o 20,4%), wyroby chemiczne (o 16,7%), wyroby z pozostałych surowców niemetalicznych (o 15,9%) oraz odzież i wyroby futrzarskie (o 13,8%).

W odniesieniu do września br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się o 2,0% (w kraju wzrost o 2,2%), przy czym płace w sektorze prywatnym wzrosły o 3,5%, natomiast w sektorze publicznym obniżyły się o 5,8%. W omawianym okresie wśród sekcji PKD wynagrodzenia spadły jedynie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę (o 16,0%).

W pozostałych sekcjach wzrost płac wystąpił w: górnictwie - o 7,6%, przetwórstwie przemysłowym - o 4,7%, budownictwie - o 3,9%, działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej pozostałej - o 3,1%, handlu i naprawach - o 2,6%, transporcie, gospodarce magazynowej i łączności - o 1,9%, obsłudze nieruchomości i firm - o 1,2%, a także w hotelach i restauracjach - o 0,3%.

W miesiącu sprawozdawczym wynagrodzenia wyższe od średniej wojewódzkiej odnotowano w większości sekcji, przy czym najwyższe dotyczyły zatrudnionych w: górnictwie (4390,41 zł), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (3814,02 zł) oraz w obsłudze nieruchomości i firm (3314,83 zł). Najniższe pensje otrzymywały osoby zatrudnione w hotelach i restauracjach (1993,51 zł), a także w handlu i naprawach (2589,66 zł).

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (przeciętne miesięczne 2000=100)

W okresie styczeń-październik br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 2881,28 zł, czyli o 10,7% więcej niż przed rokiem (w Polsce zwiększyło się o 11,1%). Wzrost płac dotyczył wszystkich sekcji, a szczególnie widoczny był w budownictwie (o 16,4%), obsłudze nieruchomości i firm (o 15,6%) oraz w handlu i naprawach (o 12,3%).

W okresie trzech kwartałów br. **przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto** wypłacana z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynosiła 1316,10 zł, czyli była o 8,7% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Przeciętne miesięczne świadczenie emerytalne wynosiło 1412,17 zł, co oznacza wzrost w skali roku o 8,2%. Średnia renta z tytułu niezdolności do pracy była wyższa o 8,6% i osiągnęła poziom 1096,77 zł, a renta rodzinna wynosząca 1240,84 zł wzrosła w omawianym okresie o 7,9%. Przeciętne świadczenie emerytalne i rentowe, które w okresie I-IX br. otrzymywali rolnicy indywidualni kształtowało się na poziomie 828,10 zł, czyli o 5,3% więcej niż rok wcześniej. Liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się w stosunku do ub. roku o 2,7%.

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

W pierwszych trzech kwartałach 2008 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw (1413 podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób, z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa, rybołówstwa i rybactwa, pośrednictwa finansowego oraz szkół wyższych) pogorszyły się w porównaniu z uzyskanymi przed rokiem. Większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych obniżyła się w stosunku do notowanych rok wcześniej.

Tempo wzrostu **przychodów z całokształtu działalności** było wolniejsze o 0,6 pkt proc. niż kosztów ich uzyskania (odpowiednio 9,7% i 10,3%), co znalazło odzwierciedlenie w zmianie wskaźnika poziomu kosztów z 94,4% do 94,9%. W sektorze prywatnym, którego udział w przychodach wyniósł 93,1% (w ub. roku 90,3%), przychody z całokształtu działalności w ujęciu rocznym wzrosły o 13,0%, a koszty ich uzyskania o 13,7%. W sektorze publicznym przychody obniżyły się w skali roku o 21,8%, a koszty ich uzyskania o 22,0%.

Wynik finansowy na działalności gospodarczej wyniósł 5260,5 mln zł i był o 1,3% niższy niż rok wcześniej. Na jego poziom, mimo nieznacznego wzrostu (o 4,6%) wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wpłynął spadek wyniku na działalności finansowej (z 83,9 mln zł w 2007 r. do minus 53,9 mln zł w 2008 r.) oraz na pozostałej działalności operacyjnej (o 40,8%).

Wynik finansowy brutto wyniósł 5270,1 mln zł, tj. o 1,1% mniej niż przed rokiem. Obciążenia wyniku finansowego brutto (950,2 mln zł, w tym 926,3 mln zł podatku dochodowego, tj. 97,5% ogółu obciążeń) wpłynęły na ostateczny **wynik finansowy netto**, który ukształtował się na poziomie 4319,9 mln zł (o 2,4% niższym niż rok wcześniej) przy zwiększeniu zysku netto o 0,6% i straty netto o 36,7%.

Wyniki finansowe i podstawowe relacje ekonomiczne w okresie I-IX

Wyszczególnienie	2007	2008
w milionach złotych		
Przychody z całokształtu działalności	94485,4	103607,5
w tym przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	92235,7	101111,9
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	89154,5	98347,0
w tym koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	87369,7	96022,9
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	5330,9	5260,5
wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4866,0	5088,9
wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej	381,0	225,4
wynik na działalności finansowej	83,9	-53,9
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	-2,5	9,6
Wynik finansowy brutto	5328,3	5270,1
Wynik finansowy netto	4425,8	4319,9
w %		
Wskaźnik poziomu kosztów	94,4	94,9
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,3	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,6	5,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,7	4,2
Wskaźnik płynności I stopnia	25,9	28,4
Wskaźnik płynności II stopnia	90,6	91,8

Zysk netto wykazało 77,2% ogółu przedsiębiorstw (79,5% przed rokiem), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 91,1% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (w analogicznym okresie 2007 r. było to 90,6%). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 76,8% przedsiębiorstw (rok wcześniej - 82,6%), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 86,1% (wobec odpowiednio 94,1%).

Pogorszenie większości podstawowych **wskaźników ekonomiczno-finansowych** osiąganych przez badane jednostki było widoczne szczególnie w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność oraz przetwórstwo przemysłowe. Natomiast w budownictwie oraz handlu i naprawach omawiane wskaźniki uległy poprawie.

Wartość **aktywów obrotowych** w końcu września 2008 r. wyniosła 37126,8 mln zł i była o 8,1% większa niż w analogicznym okresie 2007 r. Znaczący wzrost dotyczył krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 26,9%). W skali roku zwiększyła się również wartość: inwestycji krótkoterminowych (o 15,5%), zapasów (o 8,8%), należności krótkoterminowych (o 3,6%). W strukturze rzeczowej aktywów obrotowych najwyższy udział miały należności krótkoterminowe - 47,5% (przed rokiem 49,5%), zapasy - 27,9% (w ub. roku 27,8%) i inwestycje krótkoterminowe - 21,2% (19,8%).

Zobowiązania krótkoterminowe w końcu września br. osiągnęły poziom 27770,1 mln zł i wzrosły w stosunku do ub. roku o 5,6%, w tym z tytułu kredytów bankowych i pożyczek - o 7,5%, dostaw i usług - o 5,1%, a z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń o 4,7%.

Zobowiązania długoterminowe zmniejszyły się o 8,6% w stosunku do stanu z września 2007 r. i wyniosły 7052,7 mln zł.

NAKŁADY

W okresie styczeń-wrzesień br. przedsiębiorstwa duże, tj. zatrudniające 50 osób i więcej, mające siedzibę na terenie województwa małopolskiego poniosły nakłady na realizację **nowych obiektów majątkowych i ulepszenie istniejących** w wysokości 4503,3 mln zł, co w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku oznacza wzrost o 7,8%. Udział sektora prywatnego w ogólnej kwocie nakładów wyniósł 76,0% wobec 78,6% w 2007 r.

Środki pochodzące z importu, stanowiące 12,4% ogółu inwestycji, zmniejszyły się w skali roku o 20,2% do 560,3 mln zł. Wzrosły natomiast (o 19,0%) nakłady na roboty budowlano-montażowe, na które przypadało 1484,2 mln zł, czyli 33,0% ogólnej kwoty wydatków inwestycyjnych.

Wartość inwestycji w budynki i lokale - 1961,8 mln zł (43,6% ogółu) wzrosła w ujęciu rocznym o 12,6%. Na zakup maszyn, urządzeń technicznych oraz narzędzi przedsiębiorstwa przeznaczyły 2054,0 mln zł (45,6% ogółu nakładów wobec 47,6% w roku poprzednim), a na środki transportu wydatkowano 471,1 mln zł (10,5% ogółu), czyli o 12,0% więcej w porównaniu z analogicznym okresem 2007 r.

Biorąc pod uwagę sekcje PKD najczęściej inwestowały przedsiębiorstwa przemysłowe (58,1% ogółu nakładów), tj. 2614,9 mln zł, a wśród nich jednostki przetwórstwa przemysłowego (39,4% ogółu) - 1774,5 mln zł, czyli o 6,4% mniej niż rok wcześniej. W wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę zainwestowano 782,0 mln zł (o 22,3% więcej), a w górnictwo - 58,4 mln zł (spadek o 48,2%). Inwestycje w ramach sekcji hotele i restauracje wzrosły o 63,6%, tj. do poziomu 43,8 mln zł, przedsiębiorstw budowlanych o 49,5% do kwoty 176,7 mln zł, a jednostek handlowych (w których koncentrowało się 24,1% ogółu nakładów) o 30,2% i wyniosły 1084,7 mln zł.

Na **zakup używanych środków trwałych** małopolskie przedsiębiorstwa przeznaczyły od początku roku łącznie 398,3 mln zł, w tym 55,6% tej kwoty na zakup gruntów, 16,7% na środki transportu, a 13,9% na budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej. W używane środki trwałe najczęściej zainwestowały jednostki należące do sekcji handel i naprawy (32,2% ogółu) oraz przetwórstwo przemysłowe (30,0%).

W okresie I-IX br. rozpoczęto 30,7 tys. **nowych zadań inwestycyjnych**, tj. o 49,1% więcej niż przed rokiem. Inwestycji polegających na ulepszeniu środka trwałego było 9,3 tys. (o 12,0% więcej). Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 1798,2 mln zł (wzrost w skali roku o 6,5%), w tym inwestycji polegających na ulepszeniu środka trwałego - 499,0 mln zł (podobnie, jak przed rokiem). Najwięcej nowych inwestycji odnotowano w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę - 95,3% ogólnej liczby zadań, o wartości kosztorysowej stanowiącej 29,9% ogółu inwestycji nowo rozpoczynanych, czyli 537,8 mln zł. Natomiast największą wartość kosztorysową miały inwestycje rozpoczynane w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego - 871,3 mln zł, tj. 48,5% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczynanych, mimo iż w ogólnej liczbie zadań stanowiły one tylko 1,9%.

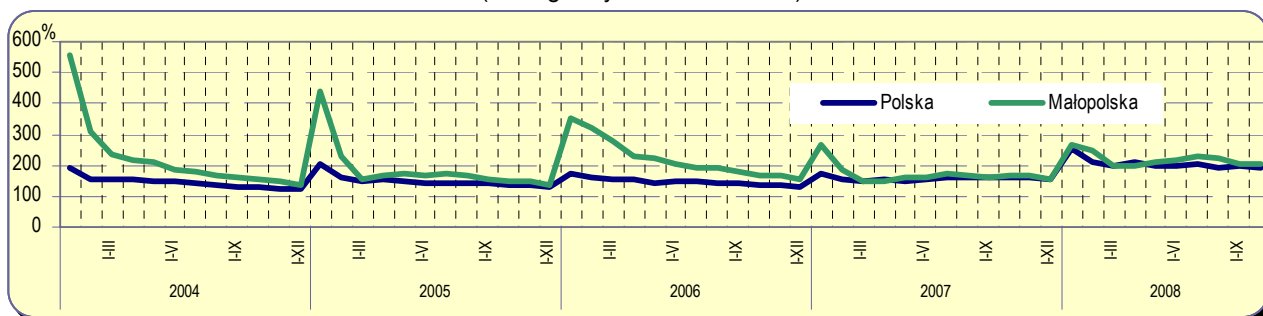
Według wstępnych danych w październiku br. w województwie małopolskim **oddano do użytkowania 1456 nowych mieszkań**, co stanowiło 9,6% ogółu mieszkań wybudowanych w Polsce. Liczba nowych realizacji obniżyła się w skali roku o 4,7% (*w kraju spadła o 5,0%*). Ponad połowę - 50,8% - nowo wybudowanych mieszkań stanowiły lokale przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (740 mieszkań), a 43,9% (639 mieszkań) zrealizowali inwestorzy indywidualni. W pozostałych formach budownictwa mieszkaniowego w miesiącu sprawozdawczym oddano do użytkowania łącznie 77 mieszkań, w większości w budownictwie społecznym czynszowym.

Całkowita powierzchnia użytkowa nowo oddanych mieszkań wyniosła 142,3 tys. m², tj. o 11,6% mniej niż przed rokiem, a na 1 mieszkanie przypadało średnio 97,7 m² powierzchni użytkowej (rok wcześniej - 105,4 m²). W budownictwie indywidualnym przeciętna powierzchnia mieszkaniowa wynosiła 142,3 m², w mieszkaniach na sprzedaż lub wynajem - 64,5 m², a w społecznych czynszowych - 50,4 m².

W omawianym miesiącu na terenie Małopolski wydano **pozwolenia na budowę 2812 mieszkań**, czyli o 23,1% więcej niż w październiku ub. roku. Deweloperzy otrzymali pozwolenia na budowę 1903 lokali mieszkaniowych (67,7% ogółu), a inwestorzy indywidualni - 879 (31,3%). Spółdzielnie mieszkaniowe uzyskały pozwolenia na budowę 30 mieszkań.

W październiku br. **rozpoczęto budowę 1322 mieszkań**. W ujęciu rocznym liczba ta oznacza spadek o 38,1%. Inwestorzy indywidualni zaczęli budowę 838 lokali mieszkaniowych (63,4% ogółu), deweloperzy - 476 mieszkań (36,0%), a gminy - 8 (0,6%).

Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania
(analogiczny okres 2000=100)

W okresie I-X br. w województwie małopolskim oddano do użytkowania (według wstępnych danych) 12042 mieszkania, których całkowita powierzchnia użytkowa wynosiła 1226,2 tys. m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania kształtowała się na poziomie 101,8 m². W odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku efekty budownictwa mieszkaniowego wzrosły o 20,7% (*w Polsce o 18,7%*). Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w ramach budownictwa indywidualnego - 5865 (48,7% ogółu) oraz przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem - 5728 (47,6%). W pozostałych formach budownictwa zrealizowano łącznie 449 mieszkań, na które składało się 279 mieszkań komunalnych, 100 społecznych czynszowych, 68 spółdzielczych oraz 2 zakładowe.

W omawianym okresie wydano pozwolenia na budowę 22406 mieszkań (wzrost o 1,8% w skali roku), których ponad połowę (56,4%) zamierzali wybudować deweloperzy.

Rozpoczęto budowę 17503 lokali mieszkaniowych (o 11,4% mniej niż przed rokiem), głównie w ramach budownictwa indywidualnego - 10763 oraz przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem - 6606. Ponadto rozpoczęto budowę 57 mieszkań komunalnych, 44 społecznych czynszowych oraz 33 spółdzielczych.

Od początku roku najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w Krakowie (5435 - 45,1% ogółu), a także w powiatach: krakowskim (1370 - 11,4%), wielickim (689 - 5,7%) oraz nowotarskim (426 - 3,5%). Najmniej mieszkań przekazano w powiatach: miechowskim (24), dąbrowskim (57) i proszowickim (115). W miastach na prawach powiatu zrealizowano łącznie 49,7% ogółu nowych mieszkań w województwie.

Budownictwo mieszkaniowe w województwie małopolskim jest nadal skupione głównie w obrębie Krakowa i jego strefy podmiejskiej, obejmującej powiaty krakowski i wielicki. Od początku roku na obszarze tym liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia stanowiła 65,4% ogółu, a rozpoczętych budów - 58,9%.

CENY NA RYNKU ROLNYM ¹

W październiku br. za 1 dt **pszenicy** w skupie płacono przeciętnie 40,84 zł, tj. mniej zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 49,4% i 17,4%. Na targowiskach spadki wynosiły odpowiednio: 17,4% i 1,4%, przy cenie, która ukształtowała się na poziomie 68,41 zł/dt.

Żyto w skupie kosztowało średnio 41,39 zł/dt i potaniało w ujęciu rocznym o 43,4%, a w porównaniu z wrześniem br. - o 17,2%. Targowiskowa cena żyta osiągnęła poziom 61,89 zł/dt, co również oznacza spadek tak w stosunku rocznym, jak i w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, odpowiednio o: 19,5% i 8,2%.

Cena **ziemniaków jadalnych** w obrocie targowiskowym wynosząca 62,76 zł/dt była niższa od notowanej przed rokiem o 1,8%, natomiast w porównaniu z wrześniem br. obniżyła się o 13,8%.

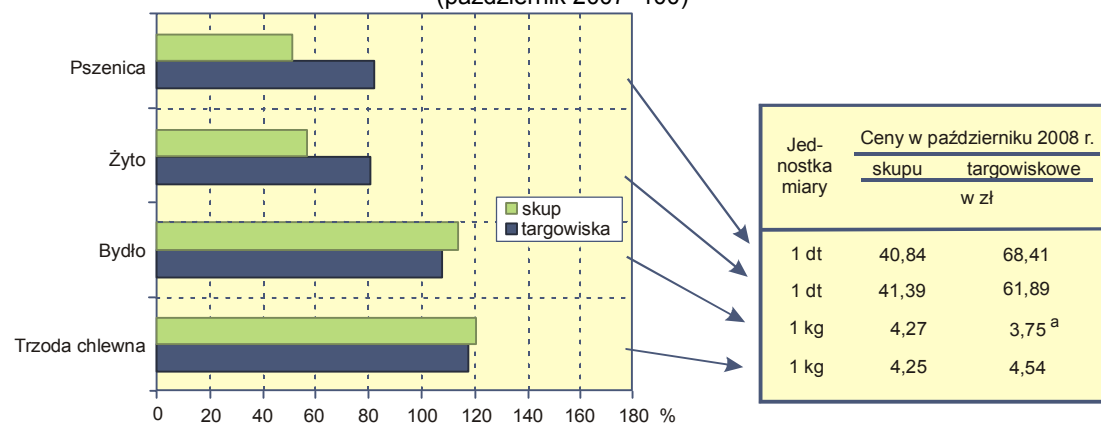
Za 1 kg **żywca wieprzowego** w skupie płacono przeciętnie 4,25 zł, czyli o 20,1% więcej niż przed rokiem, ale o 6,4% mniej niż miesiąc wcześniej. Podobnie było na targowiskach, gdzie cena żywca wieprzowego wynosząca średnio 4,54 zł/kg była o 17,6% wyższa w ujęciu rocznym, ale o 3,4% niższa niż we wrześniu br.

Przeciętna cena skupu 1 kg **żywca wołowego** wynosiła 4,27 zł i wzrosła w stosunku rocznym o 14,5%, natomiast w odniesieniu do poprzedniego miesiąca obniżyła się o 1,4%. Na rynku targowiskowym omawiany żywiec (krowy rzeźne) kosztował średnio 3,75 zł/kg, tj. o 7,1% więcej niż przed rokiem, ale o 1,3% mniej niż we wrześniu br.

Cena skupu **żywca rzeźnego drobiowego** wynosząca 2,83 zł/kg była niższa zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 13,5% i 8,4%.

Mleko krowie w skupie kosztowało średnio 0,88 zł/l, tj. mniej tak w stosunku rocznym, jak i w porównaniu z wrześniem br., odpowiednio o: 13,7% i 2,3%.

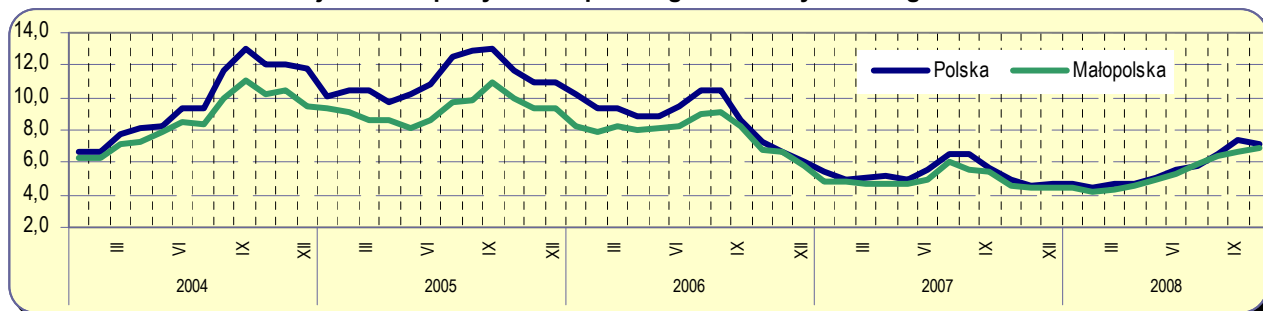
Dynamika cen skupu i cen targowiskowych niektórych produktów rolnych w październiku 2008 r.
(październik 2007=100)

^a Ceny targowiskowe bydła (rzeźnego) uwzględniają tylko krowy rzeźne.

Targowiskowe ceny **zwierząt gospodarskich** były niższe niż rok wcześniej w przypadku krowy dojnej o 2,4% (2238 zł/szt), a także jałówki jednorocznej o 1,8% (1511 zł/szt). Podrożały natomiast prosięta na chów - o 26,3% do kwoty 139 zł/szt.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach

¹ Ceny skupu produktów rolnych podano bez podatku VAT.

W miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku poprawiła się opłacalność chowu trzody chlewnej mierzona relacją cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta, odpowiednio z 4,6 do 6,9. W odniesieniu do września br. relacja ta poprawiła się o 0,2 pkt (*w Polsce obniżyła się z 7,4 do 7,2*).

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W październiku br. w województwie małopolskim skupiono łącznie 2126,4 t ziarna **zbóż podstawowych**, tj. mniej zarówno w skali roku, jak i w stosunku do poprzedniego miesiąca, odpowiednio o: 42,1% i 27,0%. Skup pszenicy (2081,8 t) obniżył się o 39,2% w ujęciu rocznym i o 23,4% w skali miesiąca. W skupie żyta (30,6 t) odnotowano wzrost zarówno w stosunku do października 2007 r. - o 45,0%, jak i w porównaniu z wrześniem br. - o 33,0%.

W omawianym miesiącu skup **żywca rzeźnego** w wadze żywej (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) wyniósł 5326,0 t i obniżył się w stosunku rocznym o 21,0%, natomiast w odniesieniu do poprzedniego miesiąca zwiększył się o 24,9%. Żywca wieprzowego (1319,8 t) skupiono mniej zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 43,3% i 1,4%. Skup żywca wołowego (947,1 t) był niższy w ujęciu rocznym o 43,2%, ale w stosunku do września br. zwiększył się o 14,4%. Żywca drobiowego skupiono 2980,8 t, czyli więcej o 14,5% niż rok wcześniej i o 47,7% niż we wrześniu br.

Skup **mleka krowiego** wynoszący w październiku br. 12,7 mln litrów był o 4,6% niższy od ubiegłorocznego oraz o 6,7% mniejszy niż w ub. miesiącu.

PRZEMYSŁ

Produkcja sprzedana przedsiębiorstw prowadzących działalność przemysłową wyniosła w październiku br. **4688,6 mln zł**, tj. więcej o 1,6% w skali roku, ale mniej o 0,1% w zestawieniu z poprzednim miesiącem. *W Polsce produkcja przemysłowa wzrosła w stosunku rocznym o 0,2%, a w odniesieniu do września br. była wyższa o 2,9%.*

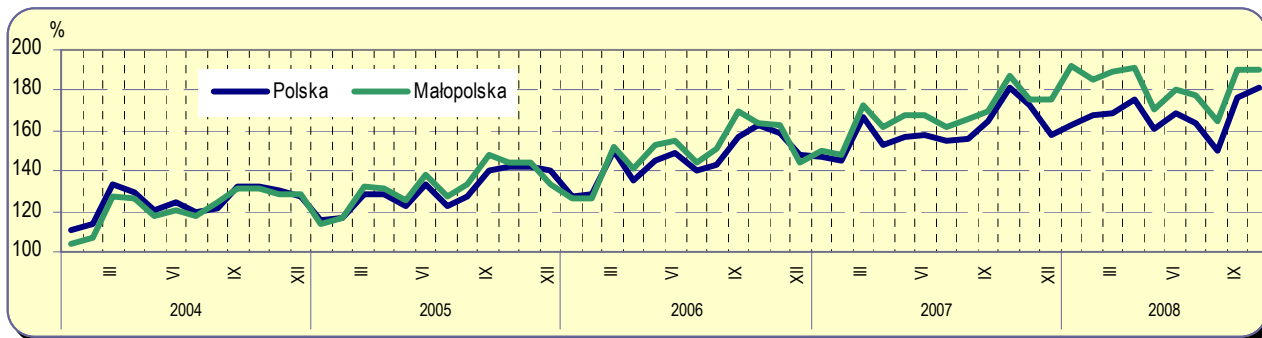
W porównaniu z październikiem ub. roku, wśród sekcji należących do przemysłu przychody ze sprzedaży wyrobów i usług zwiększyły się w górnictwie (o 8,7%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 2,4%). Natomiast w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę przychody spadły (o 10,5%).

W przetwórstwie przemysłowym przychody większe niż przed rokiem odnotowały przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją: sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (o 99,2%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 64,0%), masy włóknistej oraz papieru (o 33,1%), a także maszyn i urządzeń (o 30,1%). Tak duży wzrost był rezultatem m.in. zmian organizacyjnych w poszczególnych przedsiębiorstwach, jak również pojawienia się nowych podmiotów oraz realizacji wcześniejszych zamówień i kontraktów. Największy spadek produkcji sprzedanej w omawianym okresie dotyczył podmiotów zajmujących się włókiennictwem (o 47,9%), przetwarzaniem odpadów (o 28,5%), produkcją mebli; pozostałą działalnością produkcyjną (o 27,2%), a także produkcją instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków (o 19,8%).

W ujęciu rocznym w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu zwiększył się udział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (o 1,5 pkt proc. do poziomu 9,0%) oraz nieznacznie górnictwa (o 0,1 pkt proc. do 2,0%), podczas gdy udział przetwórstwa przemysłowego obniżył się o 1,6 pkt proc. do 89,0%. Istotną część przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w przemyśle wypracowały podmioty produkujące: artykuły spożywcze i napoje (14,9%, wzrost udziału w skali roku o 0,7 pkt proc.), pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy (13,0%, wzrost o 4,5 pkt proc.), wyroby chemiczne (9,2%, wzrost o 2,1 pkt proc.), wyroby z metali (8,7%, wzrost o 0,5 pkt proc.) oraz metale (8,1%, wzrost o 0,7 pkt proc.).

Z wyrobów objętych badaniem w przedsiębiorstwach dużych, tj. o liczbie pracujących powyżej 49 osób, w październiku br. odnotowano wzrost produkcji w skali roku m.in.: mięsa z indyków (o 140%), świeżego lub chłodzonego mięsa wołowego i cielęcego (o 106%), sukienek i spódnic damskich (o 83%), smalcu i pozostałego tłuszczu wieprzowego (o 82%), masła (o 53%), spodni (o 50%), kielbasy z mięsa z drobiu (o 45%), energii elektrycznej (o 37%), szynek i łopatek wieprzowych (o 31%), wyrobów z gumy (o 28%), cegły i elementów budowlanych (o 24%), drzwi, okien i ich ościeżnic z tworzyw sztucznych (o 15%). W omawianym okresie obniżyła się produkcja m.in.: mleka płynnego przetworzonego, śmietany, kefiru, jogurtu, pieczywa pszennego, owoców mrożonych, wody mineralnej, białizny pościelowej, zestawów odzieżowych, obuwia z wierzchami wykonanymi ze skóry, książek, broszur, ulotek, słowników, tarcicy iglastej i liściastej, ciepła w parze i gorącej wodzie.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(przeciętna miesięczna 2000=100; ceny stałe)

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, ukształtowała się w miesiącu sprawozdawczym na poziomie 26,2 tys. zł, czyli wzrosła w stosunku rocznym o 2,2%. W górnictwie odnotowano wydajność pracy wyższą o 6,2%, w przetwórstwie przemysłowym o 3,4%, natomiast w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę przychód na 1 zatrudnionego zmniejszył się o 12,2%.

W okresie I-X br. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła 45863,9 mln zł i zwiększyła się o 11,7% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (w Polsce o 6,0%), m.in. w wyniku wyższych (o 11,7%) przychodów ze sprzedaży generowanych przez jednostki należące do przetwórstwa przemysłowego. Wydajność pracy w omawianym okresie była wyższa od obserwowanej przed rokiem o 9,8% i wynosiła 252,1 tys. zł na 1 zatrudnionego.

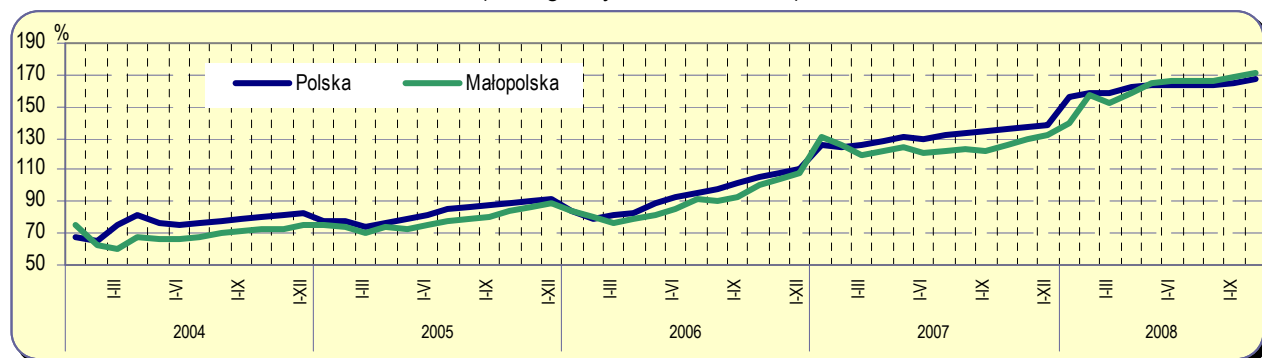
BUDOWNICTWO

Przychody ze sprzedaży produkcji i usług uzyskane przez przedsiębiorstwa budowlane w październiku br. osiągnęły wartość **1062,3 mln zł**, czyli były wyższe zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, odpowiednio o: 22,4% i 3,7%.

Produkcja sprzedana wzrosła w ujęciu rocznym we wszystkich grupach przedsiębiorstw zajmujących się działalnością budowlaną, a szczególnie dotyczyło to podmiotów przygotowujących teren pod budowę - o 111,8%.

Od początku roku ogólna kwota przychodów ze sprzedaży w budownictwie wyniosła 8515,3 mln zł i była o 35,6% wyższa od uzyskanej w analogicznym okresie ub. roku.

Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa
(analogiczny okres 2000=100)

W październiku br. **produkcja budowlano-montażowa** ukształtowała się na poziomie **627,6 mln zł**, tym samym zwiększyła się zarówno w stosunku rocznym, jak i w porównaniu z wrześniem br., odpowiednio o: 25,6% i 12,5%. Jej udział w ogólnej kwocie przychodów ze sprzedaży w sekcji budownictwo wyniósł 59,1%, wobec 57,6% przed rokiem.

Największy wzrost przychodów odnotowały przedsiębiorstwa zajmujące się przygotowaniem terenu pod budowę - o 158,4% oraz wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych - o 43,8%. Przychody jednostek zajmujących się wznoszeniem budynków i budowli; inżynierią lądową i wodną (posiadających 84,3% udziału w całokształcie realizowanej produkcji budowlano-montażowej) zwiększyły się o 25,0%. Roboty o charakterze inwestycyjnym stanowiły 53,6% ogółu produkcji budowlano-montażowej (przed rokiem - 49,7%).

W okresie styczeń-październik br. sprzedaż produkcji budowlano-montażowej wyniosła 4750,7 mln zł, czyli była o 39,0% większa niż w analogicznym okresie ub. roku. Udział robót o charakterze inwestycyjnym wyniósł 55,7% (rok wcześniej - 53,6%).

Przychód ze sprzedaży przypadający na 1 zatrudnionego w budownictwie ukształtował się w październiku br. na poziomie 30,6 tys. zł, czyli był wyższy zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 11,5% i 3,4%. Omawiane przychody wzrosły najbardziej w podmiotach zajmujących się przygotowaniem terenu pod budowę - o 79,9% oraz wznoszeniem budynków i budowli; inżynierią lądową i wodną - o 10,3%.

W ciągu 10 miesięcy br. wydajność pracy była o 24,1% wyższa od notowanej w analogicznym okresie 2007 r. i osiągnęła wartość 250,7 tys. zł na 1 zatrudnionego.

HANDEL

W październiku br. **sprzedaż hurtowa** w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych ukształtowała się na poziomie **5937,6 mln zł**. Oznaczało to wzrost w skali roku o 28,6%, w skali miesiąca natomiast o 11,6%.

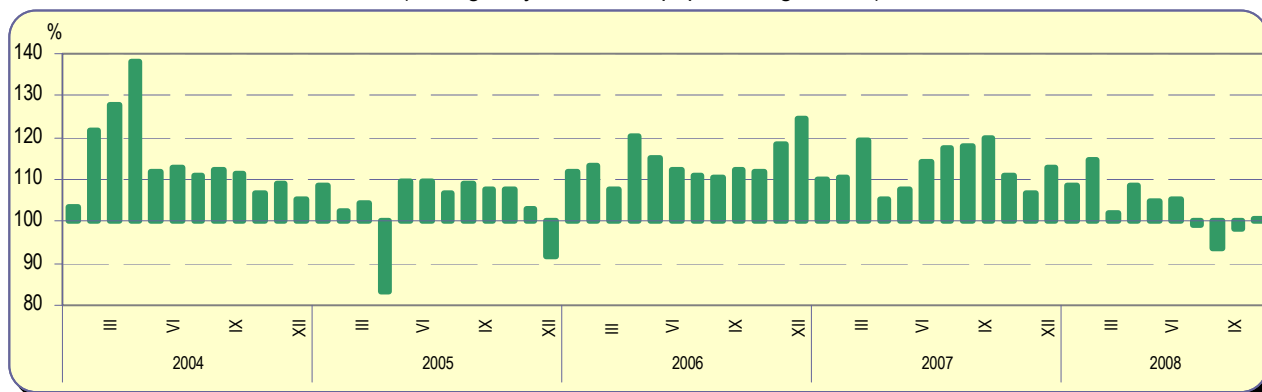
Jednostki handlowe, posiadające 89,6% udziału w ogólnych obrotach handlu hurtowego, osiągnęły w omawianym miesiącu sprzedaż w wysokości 5320,1 mln zł, tj. więcej zarówno w odniesieniu do października roku 2007, jak i do września br. odpowiednio o: 35,5% i 14,6%.

W okresie styczeń-październik br. sprzedaż hurtowa przedsiębiorstw handlowych i niehandlowych osiągnęła poziom 55582,9 mln zł, zwiększając się tym samym w ujęciu rocznym o 29,7%. W jednostkach handlowych wzrost w tym okresie wyniósł 38,7%, sięgając kwoty 49402,9 mln zł.

Sprzedaż detaliczna jednostek handlowych i niehandlowych w miesiącu sprawozdawczym wyniosła **2869,3 mln zł**, tj. więcej w ujęciu rocznym o 0,7%, ale mniej w skali miesiąca o 1,8%.

W ciągu roku najbardziej wzrosła sprzedaż farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego - o 32,5%, włókna, odzieży i obuwia - o 19,7%, pojazdów samochodowych, motocykli, części - o 10,4%. Poziomu sprzed roku nie osiągnięto w sprzedaży prasy i książek (spadek o 24,0%), żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 11,2%) oraz paliw (o 1,8%).

Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)
(analogiczny okres roku poprzedniego = 100)

W odniesieniu do października ub. roku zwiększył się udział sprzedaży detalicznej m.in.: pojazdów samochodowych, motocykli, części oraz sprzedaży w sklepach bez specjalizacji z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (wzrost po 0,9 pkt proc. do poziomu, odpowiednio: 10,7% i 10,0%), włókna, odzieży i obuwia (o 0,7 pkt proc. do 4,3%), farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego (o 0,6 pkt proc. do 2,4%), a także mebli, sprzętu RTV i AGD (o 0,1 pkt proc. do 5,2%). Niższy niż przed rokiem udział w strukturze sprzedaży detalicznej dotyczył: żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (spadek o 3,8 pkt proc. do 28,2%), prasy i książek (o 0,8 pkt proc. do 2,4%) oraz paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 0,5 pkt proc. do 20,7%).

Od początku roku sprzedaż detaliczna osiągnęła wartość 28038,8 mln zł, co oznacza wzrost o 10,2% w stosunku do analogicznego okresu 2007 r. Najbardziej zwiększyła się sprzedaż farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego - o 42,0%, włókna, odzieży i obuwia - o 25,1% oraz pojazdów samochodowych - o 15,9%.

W końcu września br. według wstępnych danych na terenie województwa małopolskiego funkcjonowały **783 turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania**, w tym 307 hoteli, moteli i pensjonatów, wśród których 164 posiadało kategorię trzygwiazdkową lub wyższą. Najwięcej obiektów turystycznych znajdowało się w Krakowie (153) oraz w powiatach: nowosądeckim (145), tatrzańskim (138) i nowotarskim (120).

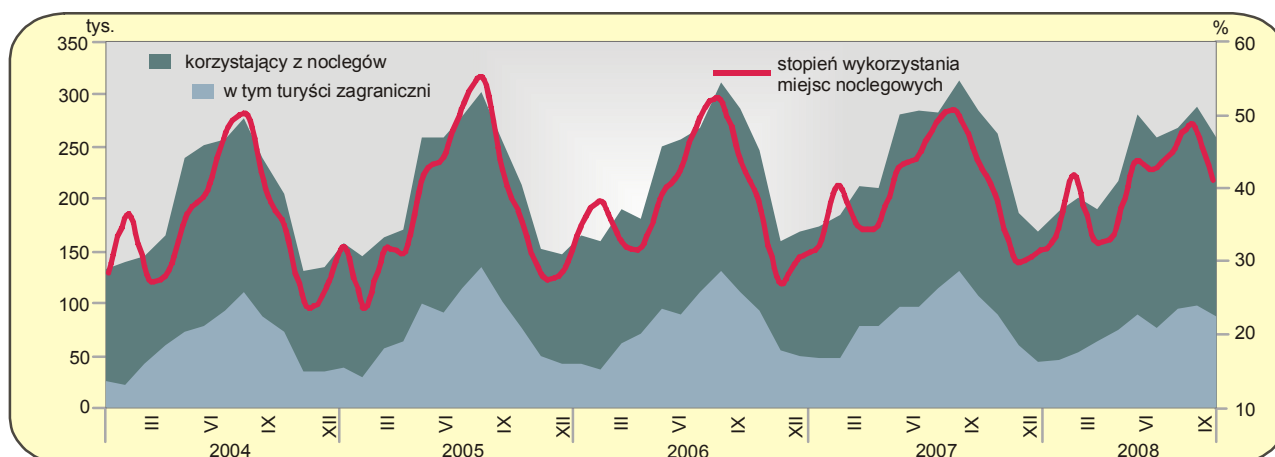
Szacuje się, że we wrześniu br. w Małopolsce **z bazy noclegowej skorzystało 257,6 tys. osób**, tj. o 9,0% mniej niż przed rokiem. Turyści zagraniczni, których było 86,3 tys., stanowili 33,5% ogółu korzystających z noclegów (w ub. roku 37,9%). Spośród korzystających z noclegów turystów zagranicznych najwięcej osób było obywatelami Wielkiej Brytanii - 13,3 tys. (15,4% ogółu), Niemiec - 12,5 tys. (14,5%), Norwegii - 9,1 tys. (10,5%), Stanów Zjednoczonych Ameryki - 7,0 tys. (8,1%), Francji - 4,1 tys. (4,8%). Łącznie z krajów Unii Europejskiej gościło na terenie województwa małopolskiego 54,2 tys. osób, a z pozostałych krajów europejskich 14,2 tys. osób.

W omawianym miesiącu **udzielono 719,7 tys. noclegów**, co oznacza spadek w ujęciu rocznym o 3,5%, w tym turystom z zagranicy - 210,8 tys. (tj. mniej o 11,8%). Największą liczbę gości przyjęły hotele - 151,5 tys. osób, wśród których 72,5 tys. to goście z zagranicy. W hotelach udzielono 324,6 tys. noclegów, w tym 178,7 tys. turystom zagranicznym. Średnio na 1 osobę korzystającą z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania przypadało 2,8 noclegu (przed rokiem 2,6), a przeciętny pobyt turysty zagranicznego wynosił 2,4 noclegu (we wrześniu ub. roku 2,2).

Wynajęto 220,3 tys. pokoi (tj. o 1,3% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku), w tym 48,4% turystom zagranicznym. Z ogólnej liczby wynajętych pokoi 86,5% znajdowało się w hotelach.

We wrześniu br. **wykorzystanie miejsc noclegowych** w obiektach zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim kształtowało się na poziomie 41,1% (przed rokiem 44,2%), a wykorzystanie pokoi - 57,4% (w ub. roku 62,4%). Najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w Krakowie (53,1%) oraz w powiatach: gorlickim (48,7%), nowosądeckim (42,6%) i tatrzańskim (39,3%). W odniesieniu tylko do hoteli wykorzystanie miejsc noclegowych wyniosło 50,2% (rok wcześniej 55,9%), a pokoi - 60,6% (spadek w skali roku o 5,1 pkt proc.).

Wykorzystanie turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim

Według wstępnych danych w okresie I-IX br. z noclegów w obiektach turystycznych skorzystało 2141,5 tys. turystów (o 3,4% mniej niż przed rokiem), w tym 675,3 tys. turystów zagranicznych (spadek o 14,4%). Liczba noclegów wyniosła 6403,2 tys., tj. o 0,5% mniej niż w okresie I-IX 2007 r. Gościom z zagranicy udzielono 1627,0 tys. noclegów (spadek o 11,1%). Nadal ponad połowa (53,8%) ogółu turystów wybierała na miejsce zakwaterowania hotel, przy czym wśród turystów zagranicznych odsetek ten był znacznie wyższy i wyniósł 80,3%.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2007 b - 2008	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ¹ (w tys. osób)	a	.	.	3272,3	3277,7	.	.	3279,0
b	.	.	3280,1
Bezrobotni zarejestrowani ¹ (w tys. osób)	a	149,8	147,4	141,0	132,9	125,1	119,5	117,5	116,1	113,9	110,7	112,6
b	116,9	115,2	109,7	104,0	98,7	94,2	91,4	91,2	90,8	89,7	89,7	112,6
Stopa bezrobocia ^{1, 2} (w %)	a	11,6	11,4	10,9	10,4	9,8	9,4	9,2	9,1	9,0	8,7	8,7
b	8,9	8,8	8,4	8,0	7,6	7,3	7,1	7,1	7,0	7,0	7,0	8,7
Oferty pracy (w ciągu miesiąca)	a	6527	6261	8607	8024	8475	6362	6954	6948	6170	8492	3954
b	6300	6751	6213	8094	7410	5831	6647	6964	6769	6769	6043	3954
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy ¹	a	30	28	24	18	14	16	13	13	15	12	27
b	27	23	21	17	14	14	12	12	13	13	19	27
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³ (w tys. osób)	a	382,5	386,1	388,6	390,3	391,6	393,1	394,6	396,3	394,7	388,3	389,6
b	397,9	399,2	401,8	403,2	400,7	400,7	401,4	401,6	400,9	402,6	402,6	389,6
poprzedni miesiąc=100	a	101,5	100,9	100,6	100,4	100,3	100,4	100,4	100,4	99,6	98,4	100,1
b	102,1	100,3	100,7	100,3	99,4	100,0	100,2	100,1	99,8	100,4	100,4	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	106,0	107,1	107,3	107,1	106,8	106,8	106,7	106,5	105,8	103,8	103,4
b	104,0	103,4	103,4	103,3	102,3	101,9	101,7	101,4	101,6	101,6	103,7	103,4
Przeciętne wynagrodzenia miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³ (w zł)	a	2427,06	2378,87	2593,35	2501,56	2540,80	2699,66	2619,42	2596,71	2606,05	2743,65	2834,31
b	2726,80	2730,04	2936,55	2861,84	2788,76	2951,88	2973,49	2891,32	2917,44	2917,44	2977,13	2834,31
poprzedni miesiąc=100	a	92,1	98,0	109,0	96,5	101,6	106,3	97,0	99,1	100,4	105,3	103,8
b	96,2	100,1	107,6	97,5	97,4	105,8	100,7	97,2	100,9	100,9	102,0	103,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	108,5	108,4	107,8	109,5	110,3	115,4	107,6	111,3	110,1	114,1	107,5
b	112,3	114,8	113,2	114,4	109,8	109,3	113,5	111,3	111,9	111,9	108,5	107,5
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	1083	1931	2719	3568	4505	5432	6665	7459	8448	9976	12390
b	1087*	2612*	3608*	4747*	5924*	7365*	8782*	9862*	10634*	10634*	12042	12390
analogiczny okres poprzedniego roku=100	a	75,1	57,6	53,6	64,7	72,6	79,4	88,9	86,9	91,5	99,2	99,9
b	100,4*	135,3*	132,7*	133,0*	131,5*	135,6*	131,8*	132,2*	125,9*	125,9*	120,7	99,9
Nakłady inwestycyjne ⁴ (w tys. zł; ceny bieżące)	a	.	.	1085581	.	.	2367356	.	.	4177050	.	6073472
b	.	.	1394299	.	.	.	2958742	.	.	4503256	.	6073472
analogiczny okres poprzedniego roku=100 (ceny bieżące)	a	.	.	155,4	.	.	138,0	.	.	141,7	.	123,6
b	.	.	128,4	.	.	.	125,0	.	.	107,8	.	123,6

1 Stan w końcu okresu. 2 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. 3 W przedsiębiorstwach z większą od 9 liczbą pracujących. 4 W przedsiębiorstwach z większą od 49 liczbą pracujących. * Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2007 b - 2008	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (w cenach stałych):												
poprzedni miesiąc=100 a	104,1	98,7	116,1	94,0	103,0	100,1	96,8	102,2	102,5	110,0	93,6	99,9
b	109,8	96,1	102,1	101,1	89,3	105,9	98,0	92,8	115,7*	99,9		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	119,1	117,8	113,3	114,6	110,8	108,3	112,3	109,5	99,9	114,1	107,7	121,3
b	128,0	124,5	109,5	117,7	102,0	107,8	109,1	99,1	111,8*	101,6		
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (w cenach bieżących):												
poprzedni miesiąc=100 a	36,5	109,7	113,9	100,2	131,5	101,2	109,5	102,5	100,1	110,0	85,8	161,1
b	31,7	153,1	108,3	111,4	112,3	119,9	100,0	89,6	114,5	112,5		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	142,6	149,6	134,6	133,3	141,0	104,8	113,5	115,7	95,1	125,7	104,5	118,5
b	103,0	143,8	136,7	152,0	129,8	153,8	140,4	122,8	140,3	125,6		
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (w cenach bieżących):												
poprzedni miesiąc=100 a	78,3	96,4	123,8	92,8	101,7	106,9	103,5	101,3	100,4	95,8	92,6	128,0
b	75,7	101,7	110,1	98,7	98,1	107,6	97,4	95,4	105,6	98,2		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	110,1	110,6	119,3	105,5	107,6	114,4	117,4	118,0	119,7	111,0	106,8	112,6
b	108,8	114,8	102,1	108,5	104,7	105,4	99,2	93,4	98,2	100,7		
Wskaźnik cen:												
towarów i usług konsumpcyjnych ²:												
analogiczny okres poprzedniego roku=100 a	.	.	101,9	.	.	102,4	.	.	101,9	.	.	103,7
b	.	.	104,3	.	.	104,5		
skupu ziarna zbóż ³:												
poprzedni miesiąc=100 a	103,1	105,4	99,1	95,4	99,6	98,0	91,6	121,5	117,6	102,5	95,9	101,0
b	108,6	103,3	99,6	103,6	91,2	97,8	96,6	70,3	91,6	82,3		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	180,3	189,6	174,4	157,4	156,1	149,3	136,0	146,4	151,4	157,2	139,7	130,1
b	137,1	134,3	134,9	146,5	134,2	134,0	141,3	81,8	63,8	51,2		

1 W przedsiębiorstwach z większą od 9 liczbą pracujących. 2 W kwartale. 3 Ceny bieżące bez VAT. * Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2007 b - 2008	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: (dok.)												
skupu żywca rzeźnego wołowego ¹:												
poprzedni miesiąc=100 a	98,3	102,5	98,6	99,8	97,1	96,5	99,5	101,6	100,5	95,6	99,5	101,9
b	99,7	99,2	96,5	113,6	104,4	102,3	95,0	101,7	102,4	98,6		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ... a	101,2	99,8	97,6	98,1	96,6	92,8	94,1	97,7	95,6	93,0	96,4	91,3
b	92,6	89,7	87,8	100,0	107,5	114,1	108,9	109,0	111,0	114,5		
skupu żywca rzeźnego wieprzowego ¹:												
poprzedni miesiąc=100 a	95,4	101,6	102,5	100,3	99,1	108,8	112,6	103,6	98,8	88,3	91,8	102,5
b	103,0	95,0	107,4	102,0	111,8	103,5	106,1	101,4	102,3	93,6		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	91,7	97,8	95,3	96,1	97,9	101,2	103,4	96,9	96,9	95,2	94,8	102,8
b	111,0	103,8	108,7	110,5	124,7	118,7	111,7	109,4	113,2	120,1		
Relacje cen skupu ¹ żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach a	4,8	4,8	4,7	4,7	4,7	4,9	6,0	5,6	5,4	4,6	4,4	4,5
b	4,5	4,2	4,3	4,6	4,9	5,3	5,9	6,4	6,7	6,9		
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ²:												
brutto ³ (w %) a	.	.	5,6	.	.	6,0	.	.	5,6	.	.	5,5
b	.	.	5,4	.	.	5,3	.	.	5,1	.	.	
netto ⁴ (w %) a	.	.	4,5	.	.	4,9	.	.	4,7	.	.	4,5
b	.	.	4,3	.	.	4,3	.	.	4,2	.	.	
Podmioty gospodarki narodowej ⁵ a	288198	287698	288042	288754	289321	290228	290673	291009	291865	292582	293098	293845
b	293771	293957	294613	295423	296230	297350	297963	298836	299777	300745		
w tym spółki handlowe a	17417	17506	17633	17753	17868	17987	18086	18162	18270	18365	18477	18588
b	18674	18787	18889	19008	19087	19225	19276	19156	19264	19345		
w tym z udziałem kapitału zagranicznego a	3012	3037	3062	3080	3101	3123	3138	3152	3180	3198	3221	3244
b	3265	3282	3294	3311	3335	3342	3356	3327	3344	3346		

1 Ceny bieżące bez VAT. **2** Z większą od 49 liczbą pracujących; dane są prezentowane narastająco. **3** Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. **4** Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. **5** W rejestrze REGON, bez rolników indywidualnych; stan w końcu okresu.